

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

**Кафедра світової літератури та російського мовознавства  
Кафедра романо-германської філології  
Кафедра педагогіки  
Кафедра психології**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

навчальної дисципліни Педагогічна практика (виробнича)  
(назва дисципліни)

для освітнього рівня бакалавр

напряму / спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (російська, англійська)

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 31.08.2020

Перезатверджено: протокол № 1 від 31.08.2021

Завідувач кафедри

 (В.І.Дмитренко)

Старобільськ – 2020 рік



**1. Назва дисципліни.**

«Педагогічна практика (виробнича)»

**2. Код дисципліни.**

[ФІМ] [СО\_рос\_англ\_мова\_бак\_20] «Педагогічна практика (виробнича)»

**3. Тип дисципліни.**

Обов'язкова

**4. Рік (роки) навчання.**

3, 4-й

**5. Семестр / семестри.**

6,7

**6. Кількість кредитів ECTS.**

15

**7. Відомості про викладача (викладачів).**

**Недайнова Тамара Борисівна** – доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства, кандидат педагогічних наук, e-mail: [tamara1650079@gmail.com](mailto:tamara1650079@gmail.com)

**Биндас Олена Миколаївна** – завідувач кафедри романо-германської філології, кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: [olenataran@ukr.net](mailto:olenataran@ukr.net)

**Швирка Вікторія Миколаївна** – в.о. завідувача кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент, e-mail: [vshvyrka@gmail.com](mailto:vshvyrka@gmail.com)

**Товстуха Олесь Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології. e-mail: [aleksa.lnu@gmail.com](mailto:aleksa.lnu@gmail.com)

**8. Мета освітнього компонента** – розвиток у здобувачів освіти навичок та умінь здійснювати діяльність з навчання зарубіжної літератури та іноземних мов у навчально-виховних закладах на основі теорії методики зарубіжної літератури та іноземної мови, педагогіки і психології; забезпечення підготовки конкурентоздатних фахівців, здатних до креативного вирішення питань в педагогічній і науковій діяльності.

**Завдання:**

- Розвиток вміння вирішувати конкретні учбові ситуації, контролювати учбовий процес, реагувати на поведінку учнів в період навчання зарубіжної літератури та іноземної (російської) мови.
- Виховання у студентів стійкого інтересу та любові до майбутньої професії, підтримання інтересу до обраної професії.

Мета та завдання курсу сприяють досягненню програмних результатів і забезпечують реалізацію низки компетентностей, як-от:

**Програмні результати навчання:**

**ПРН 1.** Орієнтується в основних чинних законодавчих освітніх документах, типових освітніх програмах різних рівнів з російської, англійської мови, зарубіжної літератури, знає вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності; сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію вчителя; знає професійні права й обов'язки.

**ПРН 2.** Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу; методи науково-педагогічного дослідження, провідні концепції виховання і навчання, методики психолого-педагогічної діагностики для підвищення ефективності освітнього процесу, сучасні освітні тренди.

**ПРН 3.** Знає мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики російської літературної мови, англійської мови; основні умови ефективного мовленнєвого

спілкування, стилі, жанри; знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку російської, англійської мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

**ПРН 4.** Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, епохи, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.

**ПРН 5.** Знає основи цифрових пристроїв, онлайн-сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

**ПРН 6.** Знає сучасні філологічні й дидактичні засади організації мовно-літературного освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в контексті модернізації сучасної школи та входження в загальноєвропейський освітній простір (зокрема форми, методи та засоби планування, прогнозування результатів і коригування навчально-виховної роботи, особливості педагогічних технологій і методик особистісно-зорієнтованого, компетентісного та інтегрованого навчання, виховання та розвитку учнів, використання сучасного інформаційно-комунікаційного забезпечення, критерії оцінювання результатів навчання учнів).

**ПРН 7.** Володіє державною, російською, англійською мовами для формування комунікативної компетентності фахівця, необхідної для здійснення професійного спілкування. Знає ознаки безпечного освітнього середовища, стратегії ненасильницької та безконфліктної комунікації з учасниками освітнього процесу, методи ведення діалогу та полілогу, використання вербальних і невербальних засобів, усвідомленого та емпатичного слухання.

**ПРН 8.** Знає вікові й індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію як суб'єктів мовно-літературного освітнього процесу.

**ПРН 9.** Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.

**ПРН 10.** Знає способи, засоби й форми професійно-фахового й індивідуально-особистісного розвитку вчителя-словесника.

**ПРУ 1.** Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.

**ПРУ 2.** Уміє організувати освітній процес як співпрацю в команді з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб; урахувуючи вікові та індивідуальні особливості учнів, зокрема й осіб з особливими освітніми потребами; застосовувати технології, методи, прийоми, форми, засоби навчання російської, англійської мови і зарубіжної літератури, міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів, оперувати методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

**ПРУ 3.** Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні

подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

**ПРУ 5.** Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з російської та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти); уміє організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

**ПРУ 6.** Володіє основами професійної культури та педагогічної майстерності, уміє використовувати професійні знання, уміння й навички для розв'язання практичних завдань, сприяє організації безпечного освітнього середовища, уміє застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації в освітньому процесі, здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

**ПРУ 7.** Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.

**ПРУ 8.** Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.

**ПРУ 9.** Уміє моделювати навчальні ситуації, формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію; застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії; розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.

**ПРУ 10.** Уміє дотримуватися рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності оздоровчо-рекреаційної рухової активності та принципів здорового способу життя.

### **Комунікація.**

**ПРК. 1.** Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.

**ПРК. 2.** Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

**ПРК. 3.** Організовує педагогічну комунікацію суб'єктів освітнього процесу, ефективно співпрацює в команді в педагогічному колективі закладу освіти та інших професійних об'єднань.

**ПРК. 4.** Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

### **Автономія і відповідальність.**

**ПРА 1.** Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

**ПРА 2.** Самостійно організовує, аналізує власну професійну діяльність, критично оцінює

й відповідає за її результати; володіє умінням діяти в непередбачуваних надзвичайних ситуаціях.

**ПРА 3.** Забезпечує сприятливий психологічний клімат у педагогічному та учнівському колективах, охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

**ПРА 4.** Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

**Проходження педагогічної практики дозволяє удосконалити такі компетентності:**

**ІК. 01.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

**ЗК. 1.** Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

**ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК 3.** Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

**ЗК 4.** Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

**ЗК 5.** Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

**ЗК 6.** Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

**ЗК 7.** Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

**ЗК 8.** Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня на основі партнерських взаємин.

**ЗК 9.** Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

**ЗК 11.** Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

**Фахові компетентності:**

**ФК. 1.** Здатність формувати в учнів ключові та предметні компетентності та вміння відповідно до чинних нормативних освітніх документів.

**ФК. 2.** Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних технологій навчання.

**ФК 3.** Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

**ФК 4.** Здатність моделювати зміст навчання та організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання, урахувати вікові та індивідуальні особливості учнів; організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології, забезпечувати формування соціально-психологічного клімату в учнівському та педагогічному колективах задля конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу

**ФК 5.** Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання російської й англійської мов, російської та зарубіжної літератур на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду, із урахуванням інтеграції навчальних предметів, методів, прийомів, форм, засобів, сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів (у тому числі й комп'ютерних), оцінювання та моніторингу навчальних досягнень.

**ФК 6.** Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині світового письменства в культурно-історичному, літературознавчому, мовознавчому контекстах, використовувати наочно-дидактичні матеріали, можливості художніх творів задля формування національної свідомості, морально-етичних якостей учнів, ціннісних орієнтирів у сучасному суспільстві.

**ФК 7.** Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

**ФК 8.** Здатність до організації самостійної роботи, спрямованої на опанування новими знаннями в галузі професійної діяльності; здійснювати власні дослідження в освітній діяльності проблемно-пошукового й творчого характеру, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

**ФК 9.** Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, інтегрувати навчальну та дослідницько-пошукову діяльність, розвивати в учнів критичне мислення, креативні здібності, мотивацію пізнавальної діяльності.

**ФК 10.** Здатність до аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання російської, англійської мов, російської та зарубіжної літератур з урахуванням загальнонаціональних соціокультурних складників мовно-літературної освіти та культурно-мистецьких здобутків із метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

## **9. Передумови (актуальні знання необхідні для опанування дисципліни)**

Знання з сучасної російської літературної мови;

Знання з англійської мови;

Знання з історії російської та зарубіжної літератури;

Знання з курсу освітніх технологій ((Методика викладання зарубіжної літератури.

Методика викладання іноземних мов)

Знання з педагогіка з основами педагогічної майстерності

Знання з психології.

## 10. Зміст педагогічної практики (виробничої)

Педагогічна практика є обов'язковим елементом навчання в педагогічних закладах освіти. Педагогічна практика – система взаємоз'язаних заходів, спрямованих на відпрацювання у здобувачів освіти професійних умінь і навичок, що пов'язані з плануванням, організацією, та вдосконаленням навчально-виховного процесу шляхом безпосередньої участі в ньому студентів.

**Педагогічна практика студентів 3 курсу** має особливе значення у формуванні педагогічної майстерності та допомагає в підготовці студентів, адаптованих до роботи в сучасній школі. Практика на 3 курсі організовується як стажування студента в одному з класів середньої шкільної ланки. Педагогічна практика проводиться у 6 семестрі протягом 2 робочих тижнів, у процесі якої студенти мають використати всі знання, навички та вміння, набуті з фахових дисциплін, в тому числі з педагогіки та психології.

Здобувачі освіти 3 курсу проходять практику переважно в 5-9 класах шкіл різних типів. Кожний студент закріплюється адміністрацією школи за одним класом, у якому він проводить навчальну та виховну роботу як помічник класного керівника. Якщо за певних обставин школа не має такої можливості, то форма закріплення студента визначається адміністрацією школи.

**Педагогічна практика студентів 4 курсу** є другим етапом виробничої педагогічної практики студентів університету, має особливе значення у формуванні педагогічної майстерності та допомагає в підготовці фахівців, адаптованих до роботи в сучасній школі. Практика на 4 курсі організовується як стажування здобувача освіти в одному з класів середньої шкільної ланки. Педагогічна практика проводиться у 7 семестрі протягом 8 робочих тижнів, у процесі якої студенти мають використати всі знання, навички та вміння, набуті з фахових дисциплін, у тому числі з педагогіки та психології.

Студенти четвертого курсу проходять практику переважно в 5-9 класах шкіл різних типів. Кожний студент закріплюється адміністрацією школи за одним класом, у якому він проводить навчальну та виховну роботу як помічник класного керівника. Якщо за певних обставин школа не має такої можливості, то форма закріплення студента визначається адміністрацією школи.

### До змісту практики входить

#### 1. Навчально-методична робота:

- ✓ відвідування уроків з метою вивчення особливостей класного колективу та учня, на якого буде складатися психолого-педагогічна характеристика;
- ✓ аналіз специфіки навчального процесу в даній школі, класному колективі (види навчання, спеціалізація та диференціація навчання, форми та методи організації навчальної роботи, рівень навчальної мотивації);
- ✓ проведення системи уроків та позаурочних заходів з предмета на основі сучасних досягнень спеціальних та психолого-педагогічних наук; загальнодидактичний аналіз досвіду роботи вчителя-предметника;
- ✓ аналіз виховного та розвивального потенціалу уроку.

#### 2. Виховна робота:

- ✓ знайомство з плануванням роботи класного керівника та загальношкільним планом виховної роботи, концепцією та програмою розвитку школи; складання щотижневого індивідуального плану виховної роботи; вивчення та узагальнення системи виховної роботи в класі, основних напрямків організації виховної діяльності школи, системи шкільного самоврядування, дитячих громадських організацій; вивчення рівня вихованості учнів;
- ✓ відвідування та аналіз класних годин та інших форм виховних заходів у класному колективі;
- ✓ проведення виховної роботи за планом студента-практиканта та участь у поточній виховній роботі з класом;

- ✓ підготовка, проведення та самоаналіз залікового виховного заходу; розробка програми, добір діагностуючих методів та методик вивчення особистості учня, складання характеристики на учня.

### 3. Методична та дослідна робота:

- ✓ участь у консультаціях, семінарських заняттях, що проводяться методистом за час практики;
- ✓ вивчення психолого-педагогічної літератури з проблем організації навчально-виховного процесу в сучасній школі;
- ✓ знайомство з системою методичної роботи в школі, сучасними методичними виданнями (журнали, збірники наказів, інструкції тощо);
- ✓ взаємовідвідування та взаємоаналіз уроків та виховних заходів, що проводяться студентами в даній школі;
- ✓ психолого-педагогічне вивчення та складання характеристики на окремого учня; проведення експериментальної роботи з проблеми науково-методичного дослідження згідно з темою наукової роботи або завданням методиста;
- ✓ підготовка звіту з практики, дослідної роботи; підготовка та звіт на підсумковій студентській конференції за результатами педагогічної практики.

### **Педагогічне керівництво та організація практики**

Керівництво педагогічною (виробничою) практикою з іноземних (російської, англійської) мов та зарубіжної літератури здійснюють факультетські керівники випускаючих кафедр. Методистами практики виступають провідні фахівці з відповідних кафедр факультету іноземних мов, кафедри психології та педагогіки. Педагогічна (виробнича) практика на третьому курсі проводиться у 6-му семестрі переважно в середніх класах шкіл різних типів протягом 2 тижнів. Зміст та обсяг роботи під час педагогічної практики розраховано на 90 годин самостійної роботи (45 годин на тиждень). Студенти повинні працювати в школі 6-8 годин щоденно. Окрім відвідування занять вчителів та самостійного проведення уроків з іноземних мов та зарубіжної літератури студенти виконують обов'язки класного керівника, самостійно ведуть усю виховну роботу в закріпленому класі.

Режим роботи студентів-практикантів визначається керівниками практики. Усі студенти повинні приходити до школи за 15-20 хвилин до занять у своєму класі та закінчувати роботу через 6-8 годин. Студенти-практиканти організують свою діяльність відповідно до Уставу школи, виконують Правила внутрішнього розпорядку школи, розпорядження адміністрації школи та керівників практики.

Педагогічна (виробнича) практика на четвертому курсі проводиться у 7-му семестрі переважно в середніх класах шкіл різних типів протягом 8 тижнів. Зміст та обсяг роботи під час педагогічної практики розраховано на 360 годин самостійної роботи (45 годин на тиждень). Студенти повинні працювати в школі 6-8 годин щоденно. Окрім відвідування занять вчителів та самостійного проведення уроків з іноземних мов та зарубіжної літератури студенти виконують обов'язки класного керівника, самостійно ведуть усю виховну роботу в закріпленому класі.

Режим роботи студентів-практикантів визначається керівниками практики. Усі студенти повинні приходити до школи за 15-20 хвилин до занять у своєму класі та закінчувати роботу через 6-8 годин. Студенти-практиканти організують свою діяльність відповідно до Уставу школи, виконують Правила внутрішнього розпорядку школи, розпорядження адміністрації школи та керівників практики.

Унаслідок невиконання вимог адміністрації школи та керівників педагогічної практики студент-практикант звільняється від практики. Студент, якого було звільнено від практики або робота якого була визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план. Відповідно за рішенням деканату може бути призначено повторне проходження педагогічної практики без відриву від навчальних занять в університеті.



На період практики призначається староста в кожній групі студентів. Обов'язки старости – облік відвідування студентами практики, загальна організація роботи, оголошення часу консультацій, семінарів, виконання доручень керівників практики.

№	Вид діяльності 6 семестр	Денна	Заочна
		30	30
1.	1-й тиждень. Знайомство з адміністрацією школи, педагогічним колективом та класом; ознайомлення з навчальними програмами з фахових дисциплін, тематичними та виховними планами роботи вчителів та класних керівників; складання власного тематичного й індивідуального планів роботи; відвідування уроків, позакласних виховних заходів; підготовка конспектів уроків; консультування з учителями щодо написання власних конспектів уроків; взаємодія з адміністрацією школи та педагогічним колективом (участь у роботі педагогічних рад школи); взаємодія з учителями фахових дисциплін (відвідування засідань методичних об'єднань вчителів). Ознайомлення з методиками психолого-педагогічного спостереження за учнями закріпленого класу	60	60
2.	2-й тиждень. Складання планів-конспектів з іноземних (російської, англійської) мов та зарубіжної літератури; аналіз позанавчальних заходів; відвідування уроків учителів фахових дисциплін, засідань методичних об'єднань вчителів; консультування з методистами та вчителями; психолого-педагогічне спостереження за учнями закріпленого класу, оформлення звітної документації.	90	90
<b>УСЬОГОГОДИН</b>		90	90
<b>7 семестр</b>		<b>Денна</b>	<b>Заочна</b>
1.	1-й тиждень. Знайомство з адміністрацією школи, педагогічним колективом та класом; ознайомлення з навчальними програмами з фахових дисциплін, тематичними та виховними планами роботи вчителів та класних керівників; складання власного тематичного й індивідуального планів роботи; відвідування уроків, позакласних виховних заходів; підготовка конспектів уроків для самостійного проведення уроків; консультування з учителями щодо проведення уроків та позакласних заходів; ознайомлення з методиками психолого-педагогічного спостереження за учнями закріпленого класу.	50	50
2.	2-й тиждень. Складання планів-конспектів та проведення уроків з іноземних мов (російської, англійської); відвідування уроків практикантів-співкурсників; проведення аналізу уроків; відвідування занять учителів англійської мови, зарубіжної літератури та другої іноземної мови з подальшим аналізом; взаємодія з адміністрацією школи та педагогічним колективом (участь у роботі педагогічних рад школи); взаємодія з учителями фахових дисциплін (відвідування засідань методичних об'єднань вчителів); підготовка до проведення класних годин та позакласних заходів; підготовка до проведення позакласного заходу	50	50

	з англійської, російської мов або зарубіжної літератури; підготовка до проведення відкритого заняття; консультування з методистами та вчителями щодо організації та проведення уроків; ознайомлення з методиками психолого-педагогічного спостереження за учнями закріпленого класу.		
3.	3-й тиждень. Складання планів-конспектів та проведення уроків з іноземних (російської, англійської) мов та зарубіжної літератури; проведення тематичної класної години з учнями; відвідування уроків практикантів-співкурсників та написання аналізу цих уроків; відвідування уроків учителів фахових дисциплін, засідань методичних об'єднань вчителів; підготовка до проведення відкритого заняття; консультування з методистами та вчителями; проведення позакласного заходу з іноземної мови або зарубіжної літератури; психолого-педагогічне спостереження за учнями закріпленого класу; оформлення звітної документації.	50	50
4.	4-й тиждень. Складання планів-конспектів та проведення уроків з іноземних (російської, англійської) мов та зарубіжної літератури; відвідування та аналіз відкритих занять; консультування з учителями та методистами; проведення відкритого заняття; проведення відкритого позакласного заходу; психолого-педагогічне спостереження за учнями закріпленого класу, оформлення звітної документації.	50	50
5.	5-й тиждень. Проведення відкритого заняття з іноземних (російської та англійської) мов та зарубіжної літератури; проведення відкритого позакласного заходу з іноземних мов або зарубіжної літератури; психолого-педагогічне спостереження за учнями закріпленого класу, консультування з методистами та вчителями щодо оформлення звітної документації.	50	50
6.	6–7 тиждень Проведення відкритого заняття з іноземних (російської, англійської) мов та зарубіжної літератури; проведення відкритого позакласного заходу з іноземних мов або зарубіжної літератури; психолого-педагогічне спостереження за учнями закріпленого класу, консультування з методистами та вчителями щодо оформлення звітної документації.	80	80
7.	8 тиждень. Консультування з методистами та вчителями щодо оформлення звітної документації. Відвідання педагогічної ради школи щодо підведення підсумків педагогічної практики; оформлення звітної документації.	30	30
<b>УСЬОГО ГОДИН</b>		<b>360</b>	<b>360</b>
<b>РАЗОМ</b>		<b>450</b>	<b>450</b>

За період проходження педагогічної практики (виробничої) у 7 семестрі відповідно до календарно-тематичного плану закладу загальної середньої освіти студент-практикант повинен провести:

- 1) не менше 10 уроків із зарубіжної літератури;
- 2) не менше 10 уроків з англійської мови;
- 3) не менше 10 уроків з російської мови;

- 4) 2 колоквіуми чи виховні класні години;
- 5) 1 позакласний виховний захід.

## 8. Список рекомендованої навчальної літератури.

### Основна навчальна література

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392) URL: Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>.

2. Клименко Ж. Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української ідентичності учнів. *Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі*: збірник статей. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. Вип. 1. 37–49. URL: <http://194.44.152.155/files/zbirnyky/>

3. Кокнова Т.А. Недайнова Т.Б. Стратегія і тактика оформлення лінгвометодичного портфоліо з педагогічної практики. Старобільськ: Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2019. 160с.

4. Концепція Нової української школи . URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednyaua-sch-2016/koncepciya.html>

5. Леснова В. В., Семенов М. А. Організація навчального процесу в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка. Збірник нормативних документів. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2009. 113 с.

6. Методичні рекомендації до проходження різних видів педагогічних практик для бакалаврів спеціальності 6.020303 „Філологія” та спеціалістів 7.020303 „Філологія” денної та заочної форми навчання / Недайнова І.В., Дмитренко В. І., Чулганська Є. В., Резнік Н.В. Луганськ, 2012. 30 с.

7. Недайнова Т.Б. Технологічна модель уроку зарубіжної літератури як уроку мистецтва. *Current Trends in Professional in the Foreign Languages and the Foreign Literature. Monograph compiled de the Faculty of Foreign Languages of State Institution Lugansk Taras Shevchenko National University dedicated to the 100-th anniversary of Taras Chevchenko LNU*. Tallin Teadmus 2021. С.231–270.

8. Недайнова Т.Б. Урок літератури як урок мистецтва у творчій лабораторії майбутнього вчителя. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка №7(231) жовтень. 2018. С.187–195*

9. Резнік Н. В., Ткачова О. О. Педагогічна практика з іноземної мови у школі. Методичні рекомендації для студентів факультету іноземних мов денної та заочної форми навчання Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. 101 с.

### Додаткова навчальна література

1. Богосвятська А.І. Професійний статус учителя світової літератури . *Зарубіжна література в школах України*. 2014. №12. С.26-30.
2. Ісаєва О. Підручник для представника цифрової епохи в запитаннях і відповідях (про деякі особливості нового підручника «Зарубіжна література», 10 клас.. *Всесвітня література в школах України*. 2018. №7–8. С 31–35
3. Ніколенко О. Компетентності – сходинки до сучасного світу. *Всесвітня література в школах України*. 2018. №1. С.2–4

### Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки університету та міста, репозиторій.
2. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Вікіпідручник, відкрита та вільна бібліотека навчальної літератури. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: [www.dnpb.gov.ua/](http://www.dnpb.gov.ua/)

5. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Національна парламентська бібліотека України: <https://nlu.org.ua/>
7. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua/>  
Ukrlib. Книги журнали статті. URL: <http://www.ukrlib.com/>

## **12. Технології викладання та атестації.**

Діяльність здобувача освіти:

- відвідування бази практики за графіком проходження практики;
- комунікація з адміністрацією, педагогічним колективом, здобувачами освіти;
- вивчення документації закладу загальної середньої освіти;
- відвідування уроків учителів-предметників;
- аналіз уроків учителів-предметників;
- розроблення планів-конспектів виховних заходів;
- проведення виховних заходів;
- психолого-педагогічне спостереження за здобувачами загальної середньої освіти;
- оформлення звітної документації з дотриманням вимог академічної доброчесності.

### **Поточний контроль:**

Контроль відвідування бази практики методистами та з адміністрацією і вчителями-предметниками закладу загальної середньої освіти.

### **Форма семестрового контролю:**

Диференційований залік.

## **13. Критерії оцінювання**

Результати проходження практики здобувачем вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

- наявність усіх необхідних документів, що супроводжують процес проходження практики;
- наявність обов'язкових формальних елементів звіту;
- самостійність виконання звіту;
- глибина виконання завдань практики;
- обґрунтованість ідей і висновків, висунутих здобувачем вищої освіти;
- успішність захисту звіту з практики здобувачем вищої освіти.

### **Форма оцінювання освітнього компонента «Педагогічна (виробнича) практика»**

– диференційований залік.

### **Під час оцінювання результатів педагогічної практики враховуються такі показники:**

- організованість, дисциплінованість і сумлінне ставлення до роботи здобувача вищої освіти – практиканта; його ініціативність і творчість;
- якість навчально-виховної роботи на уроках української мови та літератури;
- якість виховної роботи з класом і окремими учнями;
- якість оформлення документації з педпрактики;
- своєчасність складання звітної документації.

### **Зміст критеріїв оцінювання результатів педагогічної (виробничої) практики.**

Проведення й самоаналіз уроків англійської мови – 20 б.

Проведення й самоаналіз уроків російської мови – 20 б.

Проведення й самоаналіз уроків зарубіжної літератури – 20 б.

Розроблення сценарію проведення позакласного заходу з іноземної мови і його самоаналіз – 10 б.

Розроблення сценарію, проведення виховного заходу і його самоаналіз – 10 б.

Складання психолого-педагогічної характеристики колективу учнів – 10 б.

Звітна документація – 10 б.

Загальна кількість – 100 б.

**Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою такої шкали:**

**A (90 – 100 б.) – «відмінно»:**

- наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами;
- звіт складено самостійно з дотриманням формальних вимог;
- завдання практики виконані й висвітлені повністю;
- здобувач успішно захистив звіт, надав відповіді на запитання за звітом.

**B (83 – 89 б.) – «добре»:**

- наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні;
- звіт складено самостійно, але деякі формальні вимоги порушені;
- завдання практики виконані, але не всебічно висвітлені;
- здобувач успішно захистив звіт, із окремими незначними зауваженнями.

**C (75 – 82 б.) – «добре»:**

- наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні;
- звіт складено самостійно, але деякі формальні вимоги порушені;
- завдання практики виконані, але висвітлені недостатньо;
- здобувач успішно захистив звіт, із окремими значними зауваженнями.

**D (63 – 74 б.) – «задовільно»:**

- наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні;
- звіт складено самостійно, але деякі формальні вимоги порушені;
- завдання практики виконані, але висвітлені недостатньо;
- здобувач успішно захистив звіт, зі значними зауваженнями.

**E (50 – 62 б.) – «задовільно»:**

- наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані;
- звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі;
- завдання практики виконані, але висвітлені не в повному обсязі;
- здобувач успішно захистив звіт слабо через малоадекватні відповіді на запитання для захисту.

**FX (21 – 49 б.) – «незадовільно»:**

- відсутні один чи більше документів з практики, деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані;
- звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі;
- завдання практики виконані не повністю й висвітлені неналежним чином;
- звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

**F (0 – 20 б.) – «незадовільно»:**

- відсутні два чи більше документів з практики, вагомі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані;
- звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи не дотримано взагалі;
- завдання практики не виконані й висвітлені неналежним чином;
- звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Комісія на звітній конференції підтверджує чи не підтверджує отримані здобувачем бали.

Результати складання заліків з практики керівник практики заносить у відомість і залікову книжку здобувача.

Керівник практики подає до деканату відомість заліку з практики в день його складання.

Підсумки практики розглядають на засіданні кафедри за письмовим звітом керівника про результати практики.

Загальний (зведений) звіт за всіма видами практики розглядають на засіданні вченої ради факультету за письмовими звітами керівників про результати практики.

За бажанням, здобувач може надати сертифікати, отримані в неформальній освіті для визнання результатів вивчення методичної проблеми, що формують спільні компетентності, скориставшись рекомендованими або самостійно обраними освітніми платформами: Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» (<https://prometheus.org.ua/courses-catalog>); Студія онлайн-освіти EdEra (<https://www.ed-era.com/courses/>); Освітній проєкт «На Урок» (<https://naurok.com.ua>).

Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» ([http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/poloj\\_organiz\\_osv\\_protov\\_nov2020.pdf](http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/poloj_organiz_osv_protov_nov2020.pdf)). У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури

([http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/2\\_10\\_protov\\_zabezp\\_yakist\\_osvita\\_2020.pdf](http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/2_10_protov_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf)).

Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: [http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/2\\_2\\_protov\\_zabezp\\_yakist\\_osvita.pdf](http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/2_2_protov_zabezp_yakist_osvita.pdf).

Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента не передбачено.

#### **14. Мови викладання.**

Українська, російська, англійська